

# KOŚCIOŁ W ZĘBOWIE

Świątynia znajduje się w północnej części wsi przy bocznej drodze wiodącej do miejscowości Dziecioły. Przy kościele cmentarz, którego plan zbliżony jest kształtem do prostokąta. Od strony zachodniej i południowej zachowały się pozostałości dawnego ogrodzenia, to jest niewysoki kamienny murek oraz bramka zawieszona na ceglanych słupkach, wykonana z żeliwnych, ozdobnych prętów.

Najstarszą częścią kościoła jest prawdopodobnie XV-wieczna wieża, której korpus spłonął pod koniec XVIII wieku. Staraniem Pawła Belowa, właściciela pobliskiego Radęcina, wkrótce został odbudowany. Istniejąca wieża zakończona jest chorągiewką z napisem "AD 1777". Obiekt wzniesiono na planie prostokąta, a plan wieży zbliżony jest do kwadratu. Wybudowany z cegły neogotycki kościół osadzony jest na kamiennych fundamentach. Posiada zwartą bryłę, jest jednokondygnacyjny i nie ma wyodrębnionego prezbiterium. Nawa i zakrystia są jednokondygnacyjne, przykryte dachami dwuspadowymi, wieża zaś dachem czterospadowym. Na wieży i zakrystii znajduje się pokrycie łupkowe, a nawa kryta jest dachówką ceramiczną. Wejście do wnętrza świątyni wiedzie od zachodu przez wkomponowany w wieżę otwór drzwiowy, ujęty ostrołukowym portalem z glifami. Na nadprożu drzwi widnieje napis "PAUL v. BELOW - REDENTIN 1806 W. v.

ZITZEWITZ - ZITZEWITZ". Otwory okienne wieży i zakrystii oraz częściowo elewacji zachodniej zakończone są ostrołukowo, pozostałe otwory okienne łukami pełnymi. Ścianę szczytową dzielą i jednocześnie zdobią siedmioschodkowe blendy, między którymi wkomponowano okrągłe wnęki. Na ścianie po stronie północnej umieszczono trzy trójścokowe przypory. Południowa przybudówka, w której znajduje się zakrystia, pochodzi prawdopodobnie z XIX wieku.

Zabytkowe wyposażenie świątyni to granitowa kropielnica z XV, ołtarz i ambona z XVIII oraz korpusowy świecznik z XIX wieku.

Kubatura obiektu wynosi 1420 metrów sześciennych, zaś powierzchnia użytkowa 172 metry kwadratowe.

Do rejestru zabytków kościoł wpisano w 1961 r. pod numerem A - 196.

Kościół pierwotnie używany był przez katolików, a po przejęciu przez protestantów najpierw należał do synodu w Darłowie, a w listopadzie 1814 roku został przydzielony do synodu w Słupsku. Parafia ewangelicka początkowo obejmowała poza Zębówem również Reblino, Bierkowo, Gac, Redencin i Sycewice. Utworzona mocą aktu erekcyjnego z 6 sierpnia 1895 r. odrębna parafia przy kościele w Bierkowie mimo wszystko nadal obsługiwana była przez proboszcza z Zębowa.

W 1912 r. patronat nad kościołem w Zębowie utrzymywali właściciele tejże wsi oraz okresowo właściciele Redęcina i Sycewic. Pierwszym ewangelickim proboszczem w Zębowie był powołany na ten urząd przez kuzynów Georga i Pawła Belowów w 1611 r. Joachim Silaff, drugim prawdopodobnie Johan Pretorius (ok. 1630 r.), jego następcą został Martin Abelis (1636 ? - 1654). Po nim zaś Nikolaus Frobelius. Nie ma natomiast wątpliwości co do dat sprawowania urzędu proboszcza przez kolejnych pastorów: Bartholomeus Damerow (1658 - 1686), Paul Damerow (1687 - 1722), Ernst Wilhelm Streng (1723 - 1757), Benjamin Gottfried Mutjehety (1758 - 1799), Johan Christian Ludwig Haken (1800- 1817), Johan Christian Ludwig Lauen (1817-1830), Fridrich Edward Fischer (1831 - 1843), Johannes Karl Benjamin Bauer (1843 - 1882), Johannes Friedrich Rainhold Ratdke (1882 i dalej na pewno do 1910). Trudno, niestety, odnaleźć ostatnich proboszczów ewangelickich.

Od poświęcenia w 1945 roku kościół pod wezwaniem Matki Boskiej Wspomożenia Wiernych był najpierw świątynią filialną parafii w Pawłowie, gdzie proboszczami byli ks. Stefan Skupień - werbista (17-31.07.1950) oraz ks. Szymon Stoltman (1.08.1950 - 30.11.1952). Po nim przez krótki okres parafię, a zatem i kościół w Zębowie obsługiwali franciszkanie ze Sławna. Parafię następnie przejęli salezjanie i kolejnymi proboszczami byli: ks. Stanisław Kubacki (1.12.1953 - 30.09.1959), ks. Stanisław Wojewódzki (1.10.1959 - 15.08.1963), ks. Franciszek Słoma (15.08.1963 - 15.08.1968), ks. Tadeusz Kujawa (15.08.1968 - 1.07.1974), ks. Leon Grochalski (1.07.1974 - 1.08.1978), ks. Stanisław Smuniewski (1.08.1978 - 9.08.1986).

Ks. Wiesław Dąbrowski, ustanowiony proboszczem 9 sierpnia 1986 r., wybudował nowy kościół pod wezwaniem św. Jana Bosko w Sycewicach i przy tym kościele w 1990 r. zostaje utworzona parafia. Odtąd kościół w Zębowie jest kościołem filialnym parafii w Sycewicach. Urząd proboszcza latem 1991 r. objął po poprzedniku ks. Roman Dąbrowski i sprawował go do wakacji 1994 r. Ostatnim proboszczem salezjaninem w Sycewicach, który sprawował pieczę nad kościołem w Zębowie, był ks. Jan Terlikowski. Latem 1998 r. Zgromadzenie Salezjańskie przekazało parafię diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej i odtąd urząd proboszcza pełni ks. Wojciech Ebel.